

Hvorfor er I bange? Har I endnu ikke tro? (Mark 4,40)

I de seneste måneder er der en følelse, som har domineret over alle andre, nemlig frygten, som næsten uden undtagelser har ramt de fleste i forskellige grader og intensitet.

I det efterfølgende vil Jeg reflektere over begrebet frygt set fra et bibelsk perspektiv og samtidig forsøge at kaste lys over den situation, vi befinder os i.

Frygten er en meget stærk menneskelig følelse, som beskytter og advarer os mod mulige farer og risici, som vi kan møde på vores vej. I sig selv er frygten således en god og naturlig mekanisme, som vækker os og forbereder os til at opdage og modstå en eventuel fare. Desværre kan frygten også lamme mennesket og gøre det inaktivt og passivt. Hvor frygten er ubegrundet, kan den resultere i, at det enkelte individ fremstår selvcentreret og egoistisk.

I bibelen opstår frygten som en direkte konsekvens af synden. Efter at Adam og Eva har syndet, bliver de bange for Gud, som kalder på dem, og de gemmer sig i forlegenhed over at være nøgne. »Jeg hørte dig i haven og **blev bange**, fordi jeg er nøgen, og så gemte jeg mig.« (1Mos 3,10)

Frygten kan være en følelse, som kendetegner vores personlige relationer til medmennesker (Esau og Jakob: ”Red mig nu fra min bror Esau, for jeg er bange for ham; han kan komme og slå mig ihjel sammen med mødre og børn”) (1Mos 32,12), men også menneskets forhold til Gud. Selv om frygten for Gud, gudsfrygt, ikke er noget negativt, skal den alligevel være integreret i en større relation, hvor kærlighed er en vigtig bestanddel: ”for frygt er forbundet med straf, og den, der nærer frygt, er ikke fuldendt i kærligheden” (1Joh 4,18). Når det handler om frygten for mennesker, er dette naturligvis noget dårligt, som ikke kan være en del af Guds plan for os. Man ser ofte i skriften og i frelseshistorien, at når Gud kalder på et menneske er det ledsaget af en opfordring til ikke at være bange. Vi husker sikkert beretningen om Abraham, Josua, Jeremias og ikke mindst Josef og Jomfru Maria: ”Frygt ikke Maria, siger Gabriel, for du har fundet nåde hos Gud” (Luk 1,30).

Paradoksalt er gudsfrygten noget, som redder os fra at være bange for mennesker og andre menneskelige institutioner samt i de situationer i livet, hvor sygdom, forfølgelse og angst rammer os: ”Lad dig ikke skræmme af dem, for så skræmmer jeg dig for deres øjne!” hører Jeremias (Jer1,17). Elias, som ”blev bange og drog af sted for at redde livet”(1Kong 19,3), bliver opfordret af Gud til at vende tilbage til Israel. Paulus i Korinth, som gerne ville lade være med at tale om Kristus, får fra Jesus denne besked: »Frygt ikke! Men tal, og ti ikke, for jeg er med dig, og ingen skal lægge hånd på dig og gøre dig fortræd; for jeg har et talstærkt folk i denne by.« ApG 18,9-10). De, der lever uden Gud eller har en meget lille tro, er derimod ofte bange for noget, man ikke burde være bage for: ”Af rædsel gribes de da, hvor ingen rædsel var”(Sal 53,6-7), ”Men da de så op, blev de målløse og flygtede i rædsel, på stedet blev de grebet af angst, af veer som den fødende. (Sal 48,6) ”Hvorfor er I bange, I lidettroende? (Matt8,26)

Det værste er, at som en følge af synden lever mennesket i frygten for døden og bliver derved slave af djævelen. Menneske er bange for lidelser og problemer - især for dem, der er forbundet med menneskelige relationer: mand og kone (Adam anklager og Eva), brødre og søstre (Kain dræber Abel). Og fordi enhver kærlighed til en anden person kræver en lille eller stor lidelse, kan et menneske, der er bange, kun elske til en vis grænse og kan ikke elske den anden, når denne udgør en trussel og gør én bange. I mødet med trusler og frygt kan man blive nødt til at forsvare sig og bruge vold eller bare flygte fra sin virkelighed og finde tilflugt i afgudernes falske tryghed: penge, karriere, alkohol, egoisme, og meget mere.

Men Kristus er blevet ligesom os, ”for at han med sin død skulle gøre ham magtesløs, som har dødens magt, nemlig Djævelen, og befri alle dem, som af frygt for døden hele livet igennem havde været holdt nede i trældom” siger Hebræerbrevet (Hebr 2,14-15)

De kristne modtager i dåben Jesu ånd, Jesu kærlighed, han som er gået ind i døden og har vundet opstandelse for os. Denne ånd gør dem frie fra frygten: "I har jo ikke fået en ånd, som giver trællekår, så I atter skulle leve i frygt, men I har fået den ånd, som giver barnekår, og i den råber vi: Abba, fader! (Rom 8,15) Så den kristne kan trygt sige: "Hvem kan skille os fra Kristi kærlighed? Nød eller angst? Forfølgelse, sult eller nøgenhed? Fare eller sværd?" (Rom 8,35)

Vi kristne er altså ikke bange for det, som andre er bange for: lidelse, død, sygdom. Kristus har overvundet døden for os og giver os pantet på det evige liv: Helligånden: "Frygt ikke, hvad de frygter, nær ingen rædsel; men I skal hellige Herren Kristus i jeres hjerte og altid være rede til forsvar over for enhver, der kræver jer til regnskab for det håb, I har. (1Pet 3,13-15)

I de seneste måneder har vi levet i frygt for at blive smittet, frygt for at smitte andre, frygt for at nogen, vi elsker, skulle blive smittet, frygt for at kirken skulle blive til et sted, hvor folk bliver smittet, og dermed måske havne på forsiden af aviserne. Når jeg tænker på disse måneder og betragter dem i bakspejlet, må jeg indrømme, at meget af det, jeg har gjort eller ladet være med at gøre, har været en meget følelsesmæssigt baseret reaktion på frygten, som ikke var styret af fornuft og endnu mindre af troen. For mange af os har denne frygt været en faktor, som har isoleret os og skabt afstand til Gud, til andre mennesker og til nære familiemedlemmer. For andre har denne frygt medført en generel mistanke og mistillid til andre, som måske kunne være en kilde til smitte. Hvis denne situation er katastrofal for enhver menneskelig relation og for samfundet generelt, er det så meget desto mere ødelæggende for kirken, som jo lever af samvær og fællesskab: "der hvor to eller tre er forsamlet i mit navn der er jeg midt ibland dem" (Matt 18,20)

Jeg er sikker på at Gud kalder os til igen at overvinde frygten, først og fremmest frygten for døden, ja, selve den fysiske død. Vi kan ikke leve i konstant, passiviserende og lammende frygt for døden – det er psykisk usundt. Som troende katolikker skal vi igen og igen lære at prioritere det, som skal prioriteres fremfor det fysiske helbred, nemlig det evige liv, forholdet til Jesus Kristus og til vores brødre og søstre i kirken – alt det som er grundliggende i vores tro og i samværet med Gud. Dette indebærer naturligvis en vis risiko, en risiko, som er værd at tage, og der er jo faktisk ingen valg i livet, som ikke medfører risici. Sådanne valg skal vi naturligvis altid foretage i fuld respekt for kirkens og sundhedsmyndighedernes regler og endnu mere i fuld respekt for og uden at fordømme dem, der i situationen er bange og ikke tør nærme sig kirken. Vi skal "gøre det med sagtmodighed og gudsfrygt og med en god samvittighed". (1Pet 3,15) og altid passe på, at "jeres ret ikke bringer de svage til fald". (1Kor8,9) men med en særlig kærlighed til "den, der er svag i troen, som I skal tage imod uden at sætte jer til doms over hans meninger". (Rom 14,1)

Jeg kommer i tanker om Johannes Paul II's ord i begyndelsen af hans pontifikat, som passer godt til vores tid: **Vær ikke bange! Åbn portene, ja, riv dem op for Kristus!** Åbn staternes grænser, de politiske og økonomiske systemer, kulturens, civilisationens og udviklingens enorme felter for hans frelsende magt! Kristus ved, hvad der er inden i mennesket. Kun han ved det! I dag ved mennesket så ofte ikke, hvad han bærer indeni, dybt i sin sjæl, i sit hjerte. Så ofte er han usikker på betydningen af sit liv på denne jord. Det invaderes af tvivl, der bliver til fortvivlelse. Lad Kristus tale med mennesket. Kun Han har livets ord, ja! for evigt liv.

Hvorfor er vi så bange? Har vi endnu ikke tro?